

Martin Fahlgren

Minoritetsaktioner som revolutionär taktik/strategi

Ur *Röda Rummet* nr 4-5 2020.

Tidningsversionen har här kompletterats med noter (med ytterligare information, länkar till refererade texter m m). Dessutom har det tillfogats en bilaga, som kortfattat tar upp en upprorsrättegång som hölls i USA under andra världskriget, och som polemiserar mot de ståndpunkter om våldsanvändning i samband med Black Lives Matter-rörelsen som framfördes i en artikel i *Röda Rummet* nr 2-3 2020. Allra sist ges lästips med texter som gör det möjligt att tränga in djupare i de historiska händelser och den problematik som tas upp i artikeln.¹

/ MF

Hur vänstern ska förhålla sig till minoritetsaktioner, som exempelvis sabotage eller mindre gruppers fysiska attacker mot polis och politiska meningsmotståndare, har länge varit en tvistefråga inom arbetarrörelsen – med motsättningar och polemik som sträcker sig ända tillbaka till Marx´ och Bakunins dagar. Martin Fahlgren resonerar kring detta ämne.

De massiva protesterna och demonstrationerna mot det rasistiska polisvåldet och rasismen i USA, den s k Black Lives Matter-rörelsen, måste givetvis stödjas av varje socialist och progressiv människa. Men som alltid vid utbrott av radikala rörelser sker också en hel del som ur revolutionär synvinkel är problematiskt, i synnerhet sådant som vandalism, plundring, sabotage och annat, oftast utfört av en liten minoritet i marginalen av massmanifestationerna.

Svaret på hur socialister ska förhålla sig till detta är inte självklart. Vissa anser att det handlar om naturliga inslag i kölvattnet av berättigade revolter och det därför inte heller bör ifrågasättas och kritiseras. Andra går längre och anser att även medvetna socialister i vissa lägen mycket väl kan företa sig spjutspetsaktioner med våldsinslag, såsom fysiska attacker mot polis och politiska motståndare.

Vilken funktion har sådana minoritetsaktioner? Bör revolutionärer applådera och heja på? Eller ska vi kritisera och motverka den typen av aktiviteter?

I denna artikel diskuteras dessa problem principiellt, men också med historiska exempel.

Allmänt kan sägas att många minoritetsaktioner, särskilt med våldsinslag eller sabotage av olika slag, är problematiska ur ett revolutionärt perspektiv. Det finns heller inget enkelt svar, som gäller alla former av sådana aktioner, utan man måste ta hänsyn till de faktiska förhållandena och vilka slags aktioner det handlar om. Men givetvis finns det allmänna riktlinjer som kan och bör fungera som vägledning.

Den marxistiska och den anarkistiska ståndpunkten

Inom den revolutionära rörelsen har det alltid funnits två huvudinriktningar:

Å ena sidan en som haft som målsättning att organisera, mobilisera och radikaliserade de breda folklagren så att dessa tar saken i egna händer via massaktioner – grundtanken är att en revolution måste vara det stora folkflertalets egna verk. Bakom denna strategiska idé ligger också en syn på hur större grupper av människor radikaliserar – det sker inte i första hand

¹ Denna artikel är egentligen en ombearbetad version av en artikel (med samma rubrik), som tidigare publicerades på marxistarkivet: Se <https://marxistarkiv.se/skribenter/fahlgren/minoritetsaktioner.pdf>

genom propaganda och agitation eller genom ”exemplariska” aktioner utförda av små radikala grupper. Sådant påverkar bara relativt få politiskt intresserade (och då heller inte självklart i önskvärd riktning). När det gäller det stora flertalet av befolkningen så är det istället via egna kamperfareheter som de flesta börjar ifrågasätta gamla ”sanningar” om det bestående samhället och söka efter radikala svar på sina frågor.²

Å andra sidan finns en inriktning som lägger stor vikt vid ”direkta aktioner” utförda av små konspirativt organiserade grupper. Baktanken är ofta att man via radikala, ibland spektakulära handlingar ska kunna avslöja klassamhället och väcka massorna.

Den första inriktningen är den som marxister (åtminstone i teorin) utgått från. Den andra är det främst anarkister som stått för, även om det också funnits marxistiskt inspirerade grupper som agerat via minoritetsaktioner, samtidigt som det funnits anarkister och anarko-syndikalisterna som huvudsakligen ägnat sig åt massarbete och masskamp.

Minoritetsaktioner kan vara av olika slag, och det finns ingen anledning att vara emot fredliga demonstrationer, bojkotter och annat som syftar till att avslöja eller klargöra vissa förhållanden, exempelvis miljöproblem, uttrycka stöd för förtryckta minoriteter eller strejker, protestera mot krig och upprustning, polisvåld eller liknande. Men sådana aktioner måste vara möjliga att göras begripliga för större grupper av människor och kan inte ha som målsättning att ersätta arbetarklassens och andra exploaterade gruppers egen aktivitet.

Generellt gäller att våld som tillgrips av aktivister bör undvikas, särskilt när samhällsförhållandena är sådana att aktionerna med stor sannolikhet framstår som stötande för ”vanligt folk” och gör att aktivisterna i praktiken isoleras från breda befolkningslager. I ett land där våldet är en del av vardagen (exempelvis i USA eller där man har en militant tradition, som i Frankrike), är våldsanvändning mindre problematiskt, men även där bör det användas med stor försiktighet, och främst i form av självförsvar i samband med massaktioner (strejker, demonstrationer, lokaler som attackerats av polis eller högerextremister, och så vidare).

Det handlar följaktligen inte om att avvisa våldsanvändning i alla lägen, men att våldet måste användas återhållsamt, huvudsakligen i situationer av bred folklig kamp och då främst defensivt.

Även minoritetsaktioner som inte behöver inbegripa våld och som inte löper någon större risk att väcka allmänhetens avsky, bör tillgripas sparsamt, eftersom även lyckade sådana aktioner riskerar att passivisera människor. Aktioner som utförs av ”hjältar”, eller små eliter, kan lätt leda till att de blir en ersättning för de vanliga medborgarnas egen aktivitet som är avgörande för att nå framgång, särskilt på längre sikt. Och ännu värre är det om folkflertalet ogillar aktionerna och den revolutionära rörelsen därmed fjärrar sig från eller stöter bort de potentiellt aktiva massorna.

En uppenbar risk med militanta aktioner utförda av små tätt sammanslutna grupper är dessutom att de kan utnyttjas av provokatörer och underlätta införandet av lagar och andra åtgärder som begränsar demokratin, stärker våldsapparaten, ökar repressionen med mera. Och när det gäller att bekämpa sådana grupper så har statsapparaten alltid övertaget.

Ytterligare en fara med illegala minoritetsaktioner (såsom våld riktade mot polis eller andra myndigheter, sabotage och liknande) är att de lätt leder till en ond spiral, där de som utför aktionerna ser sig tvungna att besvara repressionen och därmed drivs in i en illegal, underjordisk existens, avskild från den breda masskampen, där den egna gruppens fortsatta

² Frågan om hur de stora massorna uppnår ett fördjupat revolutionärt klassmedvetande har analyserats och diskuterats länge i den marxistiska rörelsen, bland annat av Ernest Mandel, se till exempel kapitlet ”Kampen om massorna” i boken [Från klassamhälle till kommunism](#).

existens och aktioner alltmer blir ett självändamål. Exempel på detta är stadsgerillorna i Europa från slutet av 1960-talet.

En grundtanke i marxismen är det som Marx och Engels formulerade redan i *Kommunistiska manifestet*, att ”arbetarklassens befrielse måste vara dess eget verk”, och denna maxim bör tolkas bokstavligt, det vill säga att frigörelsen inte kan åstadkommas av små minoriteter utan kräver *masskamp*. Därför är huvuduppgiften att utarbeta och tillämpa en politik som syftar till att *mobilisera och radikaliserar massorna* – det vill säga arbetarklassen och andra exploaterade och förtryckta grupper i samhället. Allt som försvårar detta bör undvikas.

I fortsättningen ges några exempel på extrema former av minoritetsaktioner, ofta väpnat våld, som lett till stora bakslag.

Ryssland

Rent allmänt kan sägas att all historisk erfarenhet visar att det är mycket svårt (närmast omöjligt) att kombinera radikala minoritetsaktioner med massarbete riktat till stora delar av befolkningen. Folkvännerna (narodnikerna) i slutet av 1800-talet i Ryssland är ett exempel på detta. *Det var genom att göra upp med den inriktningen som marxisterna lyckades störta tsarismen och även genomföra en social revolution* (att revolutionen senare urartade är en annan sak). Det som folkvännerna åstadkom var att mörda enskilda representanter för förtryckarna (bland annat en tsar). Men, eftersom de rådande förtryckarna snabbt ersattes med andra, förändrade man egentligen ingenting som rubbade själva systemet. Resultatet blev att förtrycket skärptes och att många av narodnikerna själva offrade sina liv.

Det var således som negativa exempel som dessa ryska terrorister gick till historien: de visade att den terroristiska vägen var oframkomlig.

Anarkisterna i Spanien

Anarkismen fick tidigt en stark ställning i Spanien – redan från mitten av 1800-talet fanns där frön till sådana grupperingar.

Den spanska anarkismen har en lång historia av minoritetsvåld – terroristorganisationer uppstod redan i mitten av 1870-talet.

Hur denna terrorism fungerade i praktiken, och de konsekvenser den fick, beskrivs utförligt i en bok av den spanske anarko-syndikalisten César M Lorenzo, som vi använt oss av här.³

Anarkisterna började tillgripa terrorism i stor skala efter nederlaget för ”kantonupproret” 1873. Men här bör påpekas att det också fanns en syndikalistisk inriktning, ”Kollektivisterna”. Dessa, som förespråkade en betydligt försiktigare politik – för att skola arbetarna och bygga den fackliga organisationen – fick faktiskt majoritet vid den kongress som Internationalens

³ I boken [Syndikalismen vid makten](#).

spanska regional federation (anarko-syndikalisterna) höll i september 1882. Den terroristiska inriktningen var således inte allenarådande.

Terrorismen fick ordentligt fart i Barcelona från 1891. Aktionerna ledde till en våldsspiral. Inte minst blev polisförhållandena allt mer omfattande, med bland annat godtyckliga arresteringar samt tortyr och det blev allt vanligare att ”misstänkta” avrättades med argumentet att de försökt fly. Lorenzo kommenterar:

Terrorismens, kontraterrorismens och våldets maskineri hade kommit i gång på allvar till stor glädje för extremisterna, som trodde sig kunna väcka folket ur dess dvala och hoppades på en snart utbrytande revolt, och även till stor glädje för alla reaktionärer som fick tillfälle att förintar arbetarrörelsen och förstärka polisapparaten.

På lite sikt resulterade detta i att terrorismanhängarna minskade i antal och att ”kollektivisterna” och det nybildade socialistiska partiet (och dess fackförening UGT) stärktes. Och efter ett tag avtog terrorismen.

Men den dog inte. Kring 1919 fick den ny fart. Och nu började också överklassen att tillgripa terror i stor omfattning, genom att rekrytera egna ”pistoleros” som mördade anarkister, arbetare och andra misshagliga element.

Denna period avslutades med att general Primo de Rivera 1923 genomförde en kupp och upprättade en militärdiktatur.⁴

Givetvis var det mycket svårt att bedriva massarbete och masskamp under sådana omständigheter. Under diktaturen förbjöds CNT, och dess militanter och anhängare förföljdes brutalt. Det gick så långt att i början av 1930-talet trodde de flesta marxisterna att CNT var ute ur leken. De visade sig ha fel, men det är en annan historia, och när CNT återuppstod så var det under en period då det rådde vittomfattande kamp och allmänt revolutionärt uppsving där den individuella terrorismen spelade en mycket undanskymd roll.

När man studerar den spanska anarkosyndikalismen så framgår tydligt att den breda masskampen fick det allt svårare när den individuella terrorn hade stor omfattning, vilket inte är särskilt förvånande, eftersom terrorismen också åtföljdes av en allt hårdare repression.

Under sådana omständigheter tenderar den individuella terrorn att bli allt värre och hämndaktioner mot förtryckarna blir ett självändamål. Våldsspiralen skapade ett klimat där även personer i den egna rörelsen råkade illa ut och mördades – om de misstänktes vara förrädare eller man helt enkelt ansåg att de hade felaktiga (för kampen skadliga) uppfattningar.

Den individuella terrorn lyckades heller inte skaka det bestående systemet – resultatet blev i stället ett allt brutalare förtryck där tortyr och mord, kamouflerat som ”död under flyktförsök”, blev vardagsmat och där enskilda företagare, godsägare och köpmän anlitate ”egna” mördarband för att terrorisera vänstern och likvidera obekväma personer, inklusive konkurrenter(!) – mycket av denna terrorism tillskrevs givetvis också anarkisterna.

⁴ Lorenzo sammanfattar denna period så här:

Under hela perioden 1919-1923 fick de aktiva syndikalisterna utstå fruktansvärda lidanden. De som inte mördades på öppen gata föll offer för ”lagen om flykt”. Anhållna syndikalister släpptes på någon övergiven plats och sköts sedan ihjäl under förevändning att de försökt fly. Hundratals arbetare föll sålunda för polisens kulor medan de som hade större tur blev inspärrade på tukthus eller fördes i handbojor och till fots, bevakade av ridande civilgardister, från ena änden av Spanien till den andra, till dess de stupade av utmattning. Men CNT:s män lät sig inte avskräckas av den terrorapparat som överklassen och regeringen satt upp. De slog brutalt tillbaka, gav igen slag för slag. De sköt ner omedgörliga arbetsgivare, poliser, professionella mördare och jagade förgäves ”odjuret” Martínez Anido, de lyckades ta livet av Bravo Portillo, regeringschefen Eduardo Dato (8 mars 1921), greve Salvatierra, kardinalen Soldevilla...

Tyska kommunisterna 1918-23

Efter första världskriget fanns i den nybildade Kommunistiska internationalens en stark ultravänsteristisk strömning, inte minst i det tyska kommunistpartiet. Den yttrade sig bland annat i mycket tveksamma upprorsförsök.

Ett särskilt sorgligt exempel är "Marsaktionen" 1921, då de tyska kommunisterna försökte åstadkomma revolution genom att tillgripa sabotage, väpnade attacker mot polisstationer och rena provokationer. De trodde sig på så sätt kunna väcka massorna, fast resultatet blev bara ett svidande nederlag: de övergavs av arbetarmassorna och äventyret slutade med att många militanter hamnade i fängelse och partiet förlorade hälften av sina medlemmar. Till bedrövelsen hör att det tyska Kommunistpartiet inspirerades till dessa idiotier av Kominterns representanter, främst ungraren Bela Kun.

I praktiken underminerade Marsaktionen möjligheterna till en tysk revolution. När de objektiva förutsättningarna ett par år senare var mycket gynnsamma, var partiet så försvagat och demoraliserat att man inte förmådde utnyttja situationen utan det hela slutade med ett nytt fiasko. Därmed banade man också väg för nazisterna att ta över.⁵

Stads- och landsbygdsgerillor

Inspirerade av den kubanska revolutionen som segrade 1959 uppstod gerillarörelser i de flesta länderna i Latinamerika. Merparten slutade också med svåra nederlag, mest känt är Che Guevaras i Bolivia.

Förutom i Kuba (1956-59), så var det bara i Nicaragua (1978-79), som gerillakampen segrade, men i båda fallen hade man redan från början haft en djup massförankring och den väpnade kampen var inte bara en angelägenhet för små minoriteter. Gerillakampen var inte heller särskilt långvarig.

De latinamerikanska erfarenheterna finns väl dokumenterade och diskuterade, exempelvis fördes en grundlig debatt om gerillalinjens i Fjärde Internationalen i början av 1970-talet, med främst stadsgerillan i Argentina och landsbygdsgerillan i Bolivia som exempel.⁶

Från slutet av 1960-talet bildades "stadsgerillor" eller terroristceller i Europa, såsom RAF/Baader-Meinhof-ligan i Tyskland, Röda brigaderna i Italien, samt Japanska Röda Armén och Weathermen i USA. Dessa grupper åstadkom ingenting som hade någon progressiv betydelse, utan de bidrog bara till att polisbevakning, infiltration och andra repressiva åtgärder skärptes.

De enda väpnade grupper som kan sägas ha uppnått något är irländska IRA och baskiska ETA, men det var under speciella omständigheter. Och inte minst så hade de redan från början en verklig folklig förankring. Sedan kan man mycket väl ställa frågan om de inte kunde ha uppnått mer om de inte lagt så stor vikt vid den väpnade kampen.

Våld mot poliser och politiska motståndare

Hur bör revolutionärer förhålla sig till representanter för statens våldsapparat, exempelvis poliser, eller till strejkbrytare och andra som hamnat på motståndarsidan? Vissa, speciellt politiskt oskolade, kan frestas till att hämnas på individer, till exempel misshandla poliser, politiska motståndare eller strejkbrytare som man lyckats få tag på.

⁵ Händelserna i Tyskland har noga behandlats och analyserats av den franske marxisten Pierre Broué i hans doktorsavhandling om den tyska revolutionen. En svensk översättning av avsnittet om Marsaktionen finns på marxistarkivet, se [Den tyska revolutionen – Märzaktion](#).

⁶ Se [Argentina och Bolivia - ett bokslut](#) av Hugo Blanco, Peter Camejo, Joseph Hansen med flera.

Detta är ingen bra idé och medvetna revolutionärer har för det mesta försökt avstyra sådant. I strejkerna i Sverige i början av 1930-talet (som Ådalen -31 och Klemensnäs i Västerbotten året därpå) utmärkte sig ledande lokala kommunister genom att aktivt förhindra misshandel av strejkbrytare och poliser.

Ett ännu mer lärorikt exempel är hur den peruanske bondeledaren Hugo Blanco och den väpnade bonderörelsen hanterade polisen och de väpnade styrkorna under den väpnade kampen i Peru på 1960-talet. Dels så försökte man vinna lägre befäl och soldater (och man lyckades ibland även med detta). Dels behandlade man tillfångatagna humanit, man varken misshandlade eller dödade dem, utan man gav dem mat, plåstrade om dem, redogjorde för sin kamp och dess syften och släppte dem sedan – detta skapade sympati och räddade förmodligen flera revolutionärs liv, inklusive Blancos eget, när de senare blev tillfångatagna. Det gjorde det möjligt för dem att senare återuppta kampen.

Ovan: Konfrontationer mellan polis och "svarta blocket" under Göteborgskravallerna 2001

Det var inte för så länge sedan som det var vanligt med våldsaktioner utförda av "autonoma" grupper även i Sverige. De som utförde dessa var främst AFA och det så kallade "svarta blocket", vilket tog formen av stenkastning mot polis, fönsterkrossning och annan skadegörelse, men även fysiska attacker mot meningsmotståndare (i vissa fall till och med "hembesök" och misshandel av individer) förekom.

I detta sammanhang kan nämnas Göteborgskravallerna 2001, som förutom massdemonstrationer även åtföljdes av vandalism och andra våldsaktioner som "det svarta blocket" inspirerade till och utförde. Enligt min mening blev konsekvenserna av våldsamheterna främst negativa, det vill säga de tog udden av massdemonstrationerna och ledde till att många vanliga människor passiviserades.

En annan typ av minoritetsaktioner har från 1990-talet och framåt utförts av djurrättsaktivister. Deras handlingar har inte fått lika negativa konsekvenser som "svarta blockets", men jag betvivlar att de spelat särskilt stor roll för att ändra allmänhetens syn på det som djuraktivisterna syftat till att avslöja eller stoppa. De gånger de främst varit ute efter att dokumentera och sprida kunskap om missförhållanden har de å andra sidan säkert gjort en hel del nytta,

men det är mycket tveksamt att rena sabotagehandlingar givit några positiva effekter (exempelvis att släppa lös minkar, med de konsekvenser som detta fått för både minkarna och djurlivet för övrigt).

Någon kanske menar att Gula västarna (Frankrike) och de aktuella antirasistiska demonstrationerna och upploppen i USA efter morderna på afroamerikaner visar att det är helt okej med våldsaktioner. Men för det första så handlar det i båda fallen om verkliga *massaktioner*, och USA är dessutom ett mycket våldsamt samhälle där i synnerhet grovt våld från polisens sida är en del av vardagen. Mot bakgrund av det kan man ha en viss förståelse för de plundringar med mera som följt i massmanifestationernas spår, men även i sådana fall bör revolutionärer verka för att stoppa skadegörelse, plundringar, som på sikt leder till att rörelsen urartar och marginaliseras i stället för att väcka allt större delar av befolkningen i kamp mot förtrycket och för ett bättre samhälle.

När kampen var som mest omfattande rapporterade massmedia om våldsaktioner, plundringar, attacker mot polisen osv, vilket gav en felaktig bild av vad som skedde. Visst, förekom sådant, men de flesta aktionerna var trots allt fredliga massmanifestationer, som den på fotot ovan. (Wikimedia Commons)

Plundringar, sabotage och våldsameror av olika slag, kan dessutom skrämja många människor och antingen få dem att avstå från att delta eller, vilket är ännu värre, bli fientligt inställda till rörelsen. Detta är något som reaktionärer alltid försöker utnyttja, även när det egentligen finns litet fog för det, men som givetvis får större slagkraft när det verkligen har ägt rum sådana händelser som kan uppröra "vanligt" folk, Just det kan man se tydligt i dagens USA,

där Trump i sin presidentvalskampanj förde fram ”lag och ordning” som en viktig fråga. Trumps syfte var givetvis att motverka BLM-rörelsen.⁷

Slutord om våldsanvändning

Vårt mål är en värld helt utan våld. Vår strävan är en kamp som innehåller så lite våld som möjligt. Väpnad kamp är klassfiendens hemmaplan. De förtryckta och utsugna kan aldrig vinna ”rent militärt”, eftersom motståndaren alltid har mycket större våldsresurser. Vi kan vinna genom att kapitalets resurser smälter samman, att de blir obrukbara. Ett exempel är hur Hugo Blanco vann över poliser och fångvaktare till sin sida (se ovan).

Men samtidigt får vi inte vara naiva. Tillgripande av våld kan bli nödvändigt för att förhindra massakrer och övergrepp. Men vi måste alltid sträva efter att minimera våldet. Även den ”goda sidan” brutaliseras i ett krig.

Bilaga och lästips

Upprörsrättegången mot amerikanska trotskister 1941

1941 genomfördes en s k upprörsrättegång mot de amerikanska trotskisterna. Huvudåtalad var Socialist Workers Partys nationella sekreterare *James P Cannon*. Rättegången handlade till stor del om våldsanvändning. Cannon hävdade här kraftfullt att marxister var *emot* offensivt minoritetsvåld, men *för* att använda försvarsvåld, t ex mot fascistattacker. Han hävdade också att de revolutionära socialisterna strävade efter en fredlig revolution, utförd med folkmajoritetens stöd, men att risken var stor att våld inte gick att undvika eftersom den gamla härskande klassen skulle tillgripa vapenmakt för att förhindra detta.

Rättegångsprotokollet är en intressant och lärorik läsning, som handlar om många aspekter av revolutionär politik, se [Socialism inför rätta](#).

Mer om Black Lives Matter-revolten i USA

I [Tesar om upproret](#) (återgivna i *Röda Rummet* 2-3 2020) applåderas fönsterkrossning, plundring, nedbränning av polisstationer m m, dvs. ”militanta” aktioner utförda av ganska små grupper. Detta är problematiskt och om det fortsätter så, då kommer med stor sannolikhet massrörelsen att försvagas och statens våldsapparat stärkas. Författarna till ”Tesar om upproret” citerar Rosa Luxemburg. Citatet lyder:

Denna motsättning mellan uppgiftens intensitet och de bristande förutsättningarna för att lösa den under den revolutionära utvecklingens begynnelsefas resulterar i att de aktuella revolutionsstriderna formellt sett slutar med nederlag. Men revolutionen är den enda form av ”krig”, där slutseger endast kan vinnas genom en serie ’nederlag’, och även detta utgör en av revolutionens särpräglade livsbetingelser.

För det första bör man veta att Rosa Luxemburg skrev den aktuella artikeln, ”Ordning härskar i Berlin”, i januari 1918, vid en tidpunkt då revolutionen jäste i hela Europa. Den skrevs efter

⁷ Den revolutionära amerikanska organisationen Socialist Action kommenterar de utmaningar som revolutionärer ställs inför under mobiliseringar av typen BLM. Man skriver bl a: ”Vi har varit i minoritet när vi har förespråkat oberoende förenade massmobiliseringar, enhetsfronter, medan våra reformistiska och ultravänsteristiska motståndare ställer antingen ett underordnande av rörelsen under en parlamentarisk politik, det vill säga Demokratiska partiet, eller att små grupper engagerar sig i småskaliga ’direkta aktioner’ eller liknande anarkistliknande minoritetsaktioner för att ’bekämpa polisen’ och/eller vandalisera en handfull polis- eller företagshögkvarter, till och med små lokala företag. Det råder ingen tvekan om att det är just när dessa småskaliga och nästan alltid kontraproduktiva och isolerade aktioner äger rum som polisagenter och små organiserade högerstyrkor får möjlighet att delta för att med hjälp av våldshetsande misskreditera de masskrafter som är i rörelse med målet att visa majoritetens styrka.” Se: [Styrkan hos enhetsfrontsaktioner kontra anarkistiska anspråk](#)

att den tyska revolutionen hade råkat ut för en del bakslag, men var långt ifrån död. Dagen därpå mördades dock Rosa Luxemburg själv.

Rosa Luxemburg ville med dessa rader hålla modet uppe hos revolutionärerna, för att de skulle fortsätta den revolutionära kampen. De kan tolkas som att hon menade att proletariatet *måste* genomgå nederlag för att samla erfarenhet. ”Batongernas pedagogik” kallades en sådan inställning tidigare. Så tänker uppenbarligen tesförfattarna, som skriver: ”Vi är fullt medvetna om att vi kan förlora slaget i kampen för att vinna kriget.”

Men att använda Rosa Luxemburgcitaten så är felaktigt. Nederlag är inget önskvärt, utan givetvis ska man sträva efter att vinna segrar och flytta fram positionerna. Och motgångarna bör man lära av för att helst kunna undvika fler bakslag.

Betänk att de tyska kommunisterna efter Rosas död faktiskt kastade sig ut i en politik som ledde till en ”serie nederlag”. Med berätt mod! Det ledde till demoralisering och missade möjligheter att ta verkliga moralstärkande steg framåt. Mot den ultravänsteristiska politiken med ”revolutionär offensiv” ställde kritikerna inom den tyska kommunistiska rörelsen parollen om arbetarklassens enhetsfront och förkastade politiken att försöka ta makten i en situation där arbetarklassens majoritet inte var med på tåget. Det är genom *delsegrar* som proletariatet kan samla erfarenheter, stärka sin moral och sammanhållning.

Alltsedan den svarta medborgarrättsrörelsen tog fart i USA under 1950-talet har de svartas kamp för frigörelse frambringt åtskilliga viktiga talesmän och ledare. Mest kända är givetvis Martin Luther King. En idag är mindre känd, men inte desto mindre viktig är revolutionären Malcolm X.

Lästips

Klassiker om terrorism

Hal Draper: [Marx och Engels om ”terrorism”](#)

Lenin: [Om individuell terrorism vs masskamp](#).

L Trotskij: [Om terrorism](#).

Anarkismen

Spanien: [Syndikalismen vid makten](#) av César m Lorenzo (själv anarko-syndikalist)

Tyskland 1921-23

Pierre Broué: [Den tyska revolutionen – Märzaktion](#).

Paul Levi: [Vår väg – Mot kuppmentaliteten](#) och [Vad är brottet: Marsaktionen eller att kritisera den?](#) (tidsdokument, 1921)

Gerillakampen i Latinamerika

Hugo Blanco: [Jord eller död](#).

Hugo Blanco, Peter Camejo, Joseph Hansen m fl: [Argentina och Bolivia - ett bokslut](#)

Joseph Hansen: [Che Guevaras sju misstag](#)

Malcolm X

Anders Hagström: [Malcolm X och den svarta rörelsens historia](#) (som även tecknar den historiska bakgrunden)

Samlingen [Malcolm X talar](#).

Revolutionär politik

[Styrkan hos enhetsfrontsaktioner kontra anarkistiska anspråk](#) (Aktuell text från amerikanska ”Socialist Action” om masskampens betydelse med BLM-kampen som bakgrund).

Se även [Är du verkligen för en blodig revolution, Martin?](#), en intervju med artikelförfattaren, hämtad från *Volvomullvaden*, en tidning som gavs ut oregelbundet av KAF:s Fackklubb på Volvo i Göteborg (KAF var föregångare till dagens SP). Intervjun är från våren 1976. Den tar kortfattat upp användning av våld i olika sammanhang, liksom statens våldsapparat (polis och militär) och dess roll i klaskampen, men även andra frågor som rör revolutionär politik.